



WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI

Olsztyn 10 stycznia 2025r.

PS-VI.431.2.21.2024.KS

Szanowna Pani

Barbara Sulima

Dyrektor Domu nr 5 im. Janusza Korczaka

ul. Gołdapska 18A/5

19-400 Olecko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Działając na podstawie upoważnienia Wojewody Warmińsko-Mazurskiego Nr WK-I.0030.642.2024 z 14 listopada 2024 r. zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – delegatura Urzędu w Ełku, w składzie:

1. Katarzyna Henryka Stefanowska - główny specjalista, kierująca zespołem,

2. Agnieszka Brzozowska - główny specjalista,

przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku. Czynności kontrolne rozpoczęto 26 listopada i zakończono 29 listopada 2024 r. Przedmiot kontroli obejmował planowanie i realizację pracy opiekuńczo-wychowawczej z wychowankiem, w świetle przepisów:

- ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t. j. Dz. U.2024, poz. 177 ze zm.) - zwanej dalej ustawą wrispz lub ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej;
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz.U. Nr 292 poz. 1720 ze zm.) - zwanego dalej rozporządzeniem;
- ustawy z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodziny i opiekuńczy (t. j. Dz.U. 2023 poz. 2809).

W wystąpieniu pokontrolnym użyto następujących skrótów:

1. Placówka/ Dom nr 5/ Jednostka - co oznacza: Dom nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku;
2. Dyrektor - co oznacza: Dyrektora Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku, panią Barbarę Sulimę;
3. Regulamin - co oznacza: *Regulamin Organizacyjny Domu Nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku*, przyjęty Uchwałą nr 307/2022 Zarządu Powiatu w Olecku z dnia 13 września 2022 r.;
4. Wykaz kadry - co oznacza: *Wykaz kadry zatrudnionej w Placówce w okresie objętym kontrolą*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
5. Wykaz dzieci - co oznacza: *Wykaz dzieci przebywających w Placówce w dacie kontroli*, sporządzony przez kontrolowaną Jednostkę;
6. Rejestr - co oznacza: Rejestr Sprawców Przepływów na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym;

7. diagnoza/ diagnoza psychofizyczna - co oznacza: diagnozę psychofizyczną dziecka, o której mowa w § 14 rozporządzenia;
8. plan/ plan pomocy - co oznacza: plan pomocy dziecku, o którym mowa w art. 100 ust. 1 ustawy wripsz oraz § 15 rozporządzenia;
9. karta - co oznacza: kartę pobytu, o której mowa w § 17 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia;
10. zespół - co oznacza: zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, o którym mowa w art. 135-138 ustawy wripsz;
11. ocena/ okresowa ocena - co oznacza: okresową ocenę sytuacji dziecka, o której mowa w art. 138 ustawy wripsz;
12. IPU - co oznacza: indywidualny program usamodzielnienia, o którym mowa w art. 145 ustawy wripsz.

Kontrola obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2023 r. do dnia jej zakończenia (z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, mających wpływ na działalność Jednostki w zakresie objętym kontrolą). Fakt przeprowadzenia kontroli w Placówce odnotowano w rejestrze kontroli, prowadzonym w Jednostce.

Czynności kontrolne przeprowadzono w obecności Pani Barbary Sulimy – Dyrektora. Ustaleń dokonano w oparciu o: analizę prowadzonej i gromadzonej w Placówce dokumentacji, informacje i wyjaśnienia przekazane przez ww., rozmowy przeprowadzone z dziećmi oraz spostrzeżenia poczynione w trakcie oględzin Placówki.

Działalność Placówki w zakresie objętym kontrolą ocenia się **pozytywnie z nieprawidłowościami**.

USTALENIA KONTROLI

1. Zasady działania i organizacji Placówki

Dom nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku jest publiczną placówką opiekuńczo-wychowawczą typu socjalizacyjno-interwencyjnego, prowadzoną przez Powiat Olecki, przeznaczoną dla 14 wychowanków.

W okresie objętym kontrolą szczegółową organizację, zakres działania i funkcjonowania Placówki określały następujące dokumenty:

- *Statut Domu Nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku* przyjęty Uchwałą nr XXXII/215/2013 Rady Powiatu w Olecku z dnia 30 sierpnia 2013 r., zmieniony Uchwałą Nr XI/54/2015 Rady Powiatu w Olecku z dnia 25 października 2015 r. **/akta kontroli str. 1-3/**;
- *Regulamin Organizacyjny Domu Nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku*, przyjęty Uchwałą nr 303/2022 Zarządu Powiatu w Olecku z dnia 13 września 2022 r. **/akta kontroli str. 4-30/**.

Ponadto praca opiekuńczo-wychowawcza w Domu nr 5, w okresie podlegającym kontroli, realizowana była na podstawie:

- *Planu działalności Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku na rok 2023 i 2024* **/akta kontroli str. 31-38/**;
- *Planu Pracy Pedagoga w Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku na rok 2023 i 2024*, opracowanego przez pedagoga oraz zatwierdzonego przez Dyrektora **/akta kontroli str. 39-41/**;

- Planu Pracy Psychologa Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku w roku 2023, opracowanego przez psychologa i zatwierdzonego przez Dyrektora /akta kontroli str. 42-43/;
- Zarządzenia nr 15/2014 Dyrektora Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku z dnia 03.12.2014 r. w sprawie: sporządzania i aktualizacji indywidualnej diagnozy psychofizycznej dziecka – zgodnie z §14 Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 roku, w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej, zwanego dalej Zarządzeniem w sprawie diagnozy /akta kontroli str. 44/;
- Zarządzeń Dyrektora Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku: nr 5/2021 z dnia 01.06.2021 r., nr 5/2023 z dnia 13.06.2023 r. i nr 4/2024 z dnia 31.05.2024 r., w sprawie wprowadzenia Regulaminu przyznawania kieszonkowego wychowankom Domów nr 1, 2, 3, 4, 5, 6 im. Janusza Korczaka w Olecku /akta kontroli str. 45-56/;
- Zarządzenia nr 3/2023 Dyrektora Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku z dnia 05.01.2023 r. w sprawie wprowadzenia procedur w Domach Nr 1-6 im. Janusza Korczaka w Olecku /akta kontroli str. 57-62/, tj.:
 - postępowania w przypadku interwencji w sytuacji krzywdzenia dziecka,
 - postępowania w przypadku podejrzenia, iż wychowanek jest pod wpływem alkoholu lub środków odurzających,
 - posiadania i korzystania z własnych urządzeń telekomunikacyjnych (telefonów, tabletów, laptopów itp.) przez wychowanków Domów im. Janusza Korczaka w Olecku,
 - postępowania w przypadku samowolnego opuszczenia placówki przez wychowanka lub niepowrócenia w terminie po usprawiedliwionej nieobecności,
 - regulaminu sprawowania opieki nocnej i zapewnienia bezpieczeństwa wychowankom;
- Zarządzenia nr 3/2024 Dyrektora Centrum Administracyjnego Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku z dnia 20.05.2024 r. w sprawie wprowadzenia Standardów ochrony małoletnich w Domach im. J. Korczaka i Centrum Administracyjnym Obsługi Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Olecku /akta kontroli str. 63-87/.

Kontrolujący nie wnieśli uwag do treści badanych dokumentów organizacyjnych kontrolowanej Jednostki.

2. Zgodność zatrudnienia pracowników pedagogicznych Placówki z wymaganymi kwalifikacjami

Ustalono, iż w okresie podlegającym kontroli, Jednostką kierował Dyrektor, który w ramach 1 etatu, zarządzał również pięcioma innymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi prowadzonymi przez Powiat Olecki.

Zgodnie z wykazem przedłożonym kontrolującym /akta kontroli str. 88-91/, w okresie objętym kontrolą, na stanowiskach pracowników pedagogicznych zatrudnionych było łącznie 11 osób, w tym:

- pedagog - w wymiarze 1 etatu,
- psycholog - w wymiarze 1/4 etatu (zatrudniony do 30 września 2023 r.),
- pracownik socjalny - w wymiarze 1 etatu,
- starszy wychowawca-lider - w wymiarze 1 etatu,
- starszy wychowawca - w wymiarze 1 etatu,

- wychowawca - w wymiarze 1 etatu,
- młodszy wychowawca - 5 osób, w tym 4 osoby w pełnym wymiarze czasu pracy i 1 osoba w wymiarze 1/2 etatu.

Nadmienić należy, iż specjaliści (pedagog, psycholog i pracownik socjalny), w ramach wskazanych etatów, świadczyli pracę jednocześnie w pozostałych, funkcjonujących w jednym budynku, placówkach opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez Powiat Olecki.

W związku z tym, iż podczas przeprowadzania czynności kontrolnych w:

- Domu nr 1 im. Janusza Korczaka w dniach 09-10 marca 2020 r. weryfikowano dokumentację osobową Dyrektora, pedagoga i pracownika socjalnego,
- Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w dniach 26-30 listopada 2021 r. badano dokumentację osobową starszego wychowawcę-lidera, wychowawcy, młodszego wychowawcy i starszego wychowawcy (poz. nr 2,3, 4 i 9 w Wykazie kadry),
- Domu nr 1 im. Janusza Korczaka w dniach 27- 30 sierpnia 2024 r. analizowano dokumentację osobową psychologa, odstąpiono od jej ponownego sprawdzania.

Stwierdzono wówczas, że Dyrektor i pozostałe osoby posiadają odpowiednie do zajmowanego stanowiska wykształcenie, określone w art. 97 ust. 3 pkt 1 i 98 ust. 1 ustawy wrispz. Dyrektor kontrolowanej Jednostki spełniał również wymóg dotyczący stażu pracy, określony w art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy wrispz.

W aktach osobowych każdej z tych osób znajdowało się oświadczenie, potwierdzające spełnianie przez nich także wymogów określonych odpowiednio w art. 97 ust. 3 pkt 3-5 oraz 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz, tj., że osoba:

- nie jest i nie była pozbawiona władzy rodzicielskiej oraz władza rodzicielska nie jest jej zawieszona ani ograniczona,
- wypełnia obowiązek alimentacyjny – w przypadku, gdy taki obowiązek w stosunku do niej wynika z tytułu egzekucyjnego,
- nie była skazana prawomocnym wyrokiem za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.

Analizie poddano dokumentację osobową 4 młodszych wychowawców (poz. nr 5-8 w Wykazie kadry) i stwierdzono, że osoby te posiadają odpowiednie wykształcenie, określone w art. 98 ust. 1 ustawy wrispz. W aktach osobowych każdej z tych osób znajdowało się oświadczenie, potwierdzające spełnianie wymogów określonych w art. 98 ust. 3 pkt 1-3 ustawy wrispz.

Ustalono ponadto, iż Dyrektor oraz pozostali pracownicy pedagogiczni, zatrudnieni w Placówce, są zdolni do wykonywania pracy na poszczególnych stanowiskach, odpowiednio do art. 97 ust. 3 pkt 6 i art. 98 ust. 3 pkt 4 ustawy wrispz, co zostało potwierdzone zaświadczeniami lekarskimi.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami zarówno Dyrektor (o czym mowa w art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wrispz), jak i pracownicy (art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wrispz), mogą pełnić swe funkcje pod warunkiem, iż nie figurują w bazie danych Rejestru.

W myśl art. 7b ust. 2 ustawy wrispz, informacje o figurowaniu albo niefigurowaniu w bazie danych Rejestru, w odniesieniu do Dyrektora oraz pracowników Placówki sprawdza i potwierdza pracodawca. Wskazać należy również, że stosownie do przepisów 7b ust. 1 ustawy wrispz i art. 12 pkt 6 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz.U. 2023 poz. 31) pracodawca winien zweryfikować daną osobę w Rejestrze jeszcze przed zatrudnieniem. Natomiast w **odniesieniu do osób zatrudnionych przed dniem wejścia w życie zmian do ustawy wrispz, pracodawca obowiązek ten winien wypełnić**

w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie tychże zmian, tj. od 1 lutego 2023 r. do 31 lipca 2023 r., o czym stanowi art. 22 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. 2022, poz. 2140).

Ustalono, że Dyrektor nie został zweryfikowany w Rejestrze przez pracodawcę. Powyższe szczegółowo opisano w wystąpieniu pokontrolnym PS-VI. 431.2.15.2024.KS z dnia 10 października 2024 r. W trakcie opracowywania niniejszego wystąpienia pokontrolnego do tut. Urzędu wpłynęło pismo Starosty Oleckiego, który poinformował, iż Dyrektor został zweryfikowany w Rejestrze 03 stycznia 2025 r. Analiza załączonego wydruku z Rejestru wykazała, iż spełnia on wymóg określony w art. 97 ust. 3 pkt 5a ustawy wriospz.

Ponadto ustalono, że pracownicy pedagogiczni zostali zweryfikowani w Rejestrze i w nim nie figurują. Stwierdzono jednocześnie, że w przypadku jednego wychowawcy (poz. nr 9 w Wykazie kadry), zatrudnionego w kontrolowanej Jednostce od 04 maja 2009 r. do 30 kwietnia 2024 r., weryfikacji dokonano dopiero 30 kwietnia 2024 r. **/akta kontroli str. 92/**. Osoba ta, zgodnie z obowiązującymi przepisami, winna być sprawdzona w Rejestrze do dnia 31 lipca 2023 r.

Dyrektor Placówki poinformował, że przyczyną tego stanu rzeczy było przeoczenie. Ponadto wskazał, że osoba, o której mowa powyżej „(...) w okresie objętym kontrolą nie świadczyła pracy z dziećmi w Domu nr 5, gdyż przebywała na długoterminowych zwolnieniach lekarskich, zasiłkach chorobowych i zasiłkach rehabilitacyjnych w związku z (...) (lata 2018-2024). (...) Pod koniec zwolnienia lekarskiego złożyła wypowiedzenie umowy o pracę za porozumieniem stron w Domu nr 5 (...)” i nie pracowała z dziećmi. **/akta kontroli str. 93/**.

Nieprawidłowość ta, uznana przez organ kontroli za istotne uchybienie w rozumieniu art. 197d ust. 6 ustawy wriospz skutkowałą zatrudnianiem wychowawcy, co do którego nie było pewności, czy spełnia on wymóg określony w art. 98 ust. 3 pkt 3a ustawy wriospz. Powyższy fakt omówiono z Dyrektorem kontrolowanej Jednostki.

Wskazać należy, że zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, kto dopuszcza do pracy lub innej działalności związanej z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem małoletnich lub z opieką nad nimi osobę bez uzyskania informacji, o której mowa w art. 21 ust. 1 powyższej ustawy, lub wiedząc, że dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze, podlega karze aresztu, ograniczenia wolności albo grzywny nie niższej niż 1000 zł.

3. Dane dotyczące wychowanków

Na podstawie analizy prowadzonej w kontrolowanej Jednostce ewidencji dzieci, o której mowa w § 17 ust. 5 rozporządzenia oraz Wykazu dzieci (stanowiącego wyciąg z tejże ewidencji) ustalono, że na dzień kontroli w Jednostce, na mocy postanowienia sądu, umieszczonych było 14 wychowanków **/akta kontroli str. 94-95/**. W okresie objętym kontrolą na miejscach interwencyjnych przebywało 4 wychowanków. Ustalono, że w Domu nr 5 nie przebywały dzieci, umieszczone dodatkowo na podstawie zezwolenia wojewody, o którym mowa w art. 95 ust 3a ustawy wriospz.

W myśl przepisu art. 95 ust. 1 ustawy wriospz w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistycznego są umieszczane dzieci powyżej 10 roku życia. Zgodnie z art. 95 ust. 2 powyższej ustawy, jest możliwe umieszczenie dziecka poniżej 10 roku

życia w przypadku, gdy w danej placówce opiekuńczo-wychowawczej umieszczona jest matka lub ojciec tego dziecka oraz w innych wyjątkowych przypadkach, szczególnie gdy przemawia za tym stan zdrowia dziecka lub dotyczy to rodzeństwa.

Ustalono, że w dacie kontroli, w Placówce przebywało 4 dzieci poniżej 10 roku życia (poz. nr 8, 10, 11 i 12 w Wykazie dzieci), które umieszczone były razem ze starszym rodzeństwem **/akta kontroli str. 94-95/**.

Dyrektor kontrolowanej Jednostki poinformował, że w badanym okresie żadne dziecko z Placówki nie zostało adoptowane, 1 dziecko powróciło do domu rodzinnego i 1 wychowanek usamodzielniał się **/akta kontroli str. 96/**.

Zgodnie z art. 108 ust. 1 ustawy wrispsz na wniosek dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej lub na wniosek wychowawcy, za zgodą dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, po zasięgnięciu opinii powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków, przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo-wychowawczej, starosta powiatu, który skierował dziecko do placówki opiekuńczo-wychowawczej, może przenieść dziecko do innej placówki opiekuńczo-wychowawczej tego samego typu.

Ustalono, że w okresie objętym kontrolą dwoje dzieci, będących rodzeństwem (poz. nr 1 i 2 z Wykazu dzieci) zostało przeniesione do Placówki z Domu Nr 3 im. Janusza Korczaka w Olecku **/akta kontroli str. 97-98/**. Przeniesienie wychowanków odbyło się na wniosek Dyrektora. Stwierdzono jednocześnie, że nie zasięgnięto opinii powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków, przeznaczonych na utrzymanie dzieci w Placówce.

Dyrektor wskazał, iż (...) *przed złożeniem wniosku o przeniesienie [tu dane wychowanków] odbyłam rozmowę telefoniczną z pracownikiem PCPR w Olecku, iż zaistniała możliwość przeniesienia rodzeństwa [tu dane wychowanków poz. nr 1 i 2 z Wykazu dzieci] do Domu nr 5 im. J. Korczaka w Olecku i czy w związku z tym mogę wystąpić z prośbą o wydanie skierowań.* [tu dane dzieci pod poz. nr 1 i 2 z Wykazu dzieci] *zostali przyjęci do Domu nr 3 im. J. Korczaka w Olecku 26.04.2024 r. w trybie interwencyjnym ponad stan – na miejsce wychowanków, którzy przebywali w MOW. W Domu nr 5 zwolniły się dwa miejsca (...) i już 7 maja 2024 r. zgodnie ze skierowaniem PCPR w Olecku [tu dane wychowanków poz. nr 1 i 2 z Wykazu dzieci] zostali umieszczeni w Domu nr 5. Zobowiązuję się, że w przyszłości w sytuacji przeniesienia wychowanków do innego Domu, będę pisemnie występowała o zasięgnięcie opinii powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka (...)* **/akta kontroli str. 99-100/**.

Mając na względzie fakt, iż dzieci, o których mowa powyżej, pochodziły z terenu powiatu oleckiego, właściwego dla miejsca funkcjonowania Placówki, oraz fakt, iż powiat odpowiedzialny za ponoszenie średnich miesięcznych wydatków, przeznaczonych na utrzymanie dzieci w Placówce (Powiat Olecki) wydał odpowiednie skierowania do Placówki, kontrolujący uznali wyjaśnienia Dyrektora w powyższej sprawie.

Z przedłożonych przez Dyrektora informacji **/akta kontroli str. 94-95/** wynika, iż 12 wychowanków posiadało opinię/orzeczenie z poradni psychologiczno-pedagogicznej. Ustalono, że 13 podopiecznych objętych było wsparciem specjalistów tj.: pedagoga Placówki (12 dzieci), psychologa poza Placówką (1 dziecko) oraz terapeuty (3 wychowanków).

W badanym okresie żadna z rodzin biologicznych dzieci, przebywających w Placówce, nie była objęta wsparciem asystenta rodziny **/akta kontroli str. 94-95/**.

4. Planowanie działań opiekuńczo-wychowawczych i sposób ich realizacji

a. planowanie pracy opiekuńczo-wychowawczej w placówce

Ustalono, że praca w Domu nr 5 prowadzona jest m.in. w oparciu o „*Plan działalności Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku*”, który opracowywany jest na dany rok kalendarzowy i obejmuje:

- cel,
- mierniki określające stopień realizacji celu,
- najważniejsze zadania służące realizacji celu,
- odniesienie do dokumentu o charakterze strategicznym (m.in.: dokumentów organizacyjnych Placówki, sprawozdań oraz dotyczących pracy opiekuńczo-wychowawczej),
- punktową ocenę ryzyka **/akta kontroli str. 31-38/**.

Zgodnie z § 32 Regulaminu w Jednostce prowadzi się:

- plan pomocy dziecku,
- kartę pobytu dziecka,
- kartę udziału w zajęciach prowadzonych przez psychologa, pedagoga lub osobę prowadzącą terapię,
- arkusz badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych,
- ewidencję wychowanków,
- akta osobowe wychowanka,
- karty wyposażenia wychowanków w odzież,
- księgę zajęć wychowawczych i przekazywania dyżurów,
- księgę samowolnego oddalania się wychowanków,
- księgę protokołów z posiedzeń Zespołu **/akta kontroli str. 4-30/**.

Z przedłożonej przez Dyrektora informacji, stanowiącej **akta kontroli str. 101**, wynika, iż w Jednostce prowadzi się również: *teczki z dokumentacją medyczną dziecka oraz rejestry: kontaktów z rodziną i osobami bliskimi dziecka, wydawanych artykułów szkolnych, wydawanych środków higienicznych*.

Analiza prowadzonej w Placówce dokumentacji wykazała, iż odzwierciedla ona realizację zadań opiekuńczo-wychowawczych.

b. planowanie i realizacja indywidualnej pracy z wychowankiem

Kontroli poddano dokumentację 4 wychowanków, przebywających w dacie kontroli w Placówce (poz. nr 2, 6, 11, 14 w Wykazie dzieci).

▪ sporządzanie diagnozy psychofizycznej

Ustalono, że w myśl zapisów § 14 ust. 1 rozporządzenia oraz § 31 pkt 1 Regulaminu, niezwłocznie po przyjęciu dziecka do Placówki sporządzano mu diagnozę psychofizyczną. Diagnozy, stosownie do § 14 ust. 2 rozporządzenia, sporządzane były przez pedagoga i psychologa lub tylko pedagoga. Były one aktualizowane, zgodnie z *Zarządzeniem w sprawie diagnozy*.

Diagnozy psychofizyczne, stanowiące **akta kontroli str. 102-121**, ujmowały elementy, o których mowa w § 14 ust. 3 rozporządzenia. W wyniku analizy diagnoz stwierdzono, że w przypadku 1 wychowanka (poz. nr 11 w Wykazie dzieci) nie ujęto wskazań dotyczących przygotowania dziecka

do usamodzielnienia, o których mowa w § 14 ust. 4 rozporządzenia bowiem, jak wynikało z przedłożonej dokumentacji, praca z dzieckiem ukierunkowana była na umieszczenie go w rodzinie zastępczej. W przypadku 3 wychowanków (poz. nr 2, 6 i 14 w Wykazie dzieci) wskazano, iż dziecko będzie przygotowane do usamodzielnienia. W ocenie zespołu inspektorów w przypadku, gdy sytuacja dziecka (na etapie sporządzania diagnozy) nie wymaga formułowania wskazań do pracy w konkretnym obszarze – adnotacja o tym powinna być dokonana. Powyższe pozwoli nie pominąć żadnego istotnego obszaru dotyczącego dziecka (stosownie do jego wieku, rozwoju i doświadczeń). Powyżej wskazaną kwestię szczegółowo omówiono z Dyrektorem Jednostki w ramach bieżącego instruktażu.

▪ **opracowanie planu pomocy dziecku i jego realizacja**

Przepisy art. 100 ust. 1 ustawy w sprawie stanowią, że praca z dzieckiem w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzona jest zgodnie z planem pomocy dziecku.

Ustalono, że plany opracowywane były na pół roku. Po upływie tego okresu dokonywano podsumowania jego realizacji, a następnie opracowywano kolejny plan pomocy **/akta kontroli str. 122-195/**.

Stwierdzono, iż plany pomocy, zgodnie z § 15 ust. 1 i 4 pkt 1 rozporządzenia, opracowywano po sporządzeniu diagnozy psychofizycznej i na jej podstawie, a także na podstawie dokumentacji, o której mowa w § 8 ust. 1 rozporządzenia (znajdującej się w teczkach wychowanków).

Poddane analizie plany pomocy zawierały podpis wychowawcy, kierującego procesem wychowawczym danego dziecka, a zatem uznać należy, iż zostały opracowane zgodnie z § 15 ust. 1 rozporządzenia.

Zgodnie z art. 100 ust. 1 ustawy w sprawie plan pomocy winien być sporządzony i realizowany we współpracy z asystentem rodziny lub podmiotem organizującym pracę z rodziną (w przypadku, gdy rodzinie dziecka nie został przydzielony asystent).

Ustalono, że w przypadku wychowanków pod poz. nr 2, 6 i 11 w Wykazie dzieci, plany były opracowane we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną, co potwierdzały podpisy pracowników socjalnych ośrodka pomocy społecznej lub adnotacja na planie, że został on opracowany w porozumieniu z pracownikiem socjalnym właściwego ośrodka pomocy społecznej **/akta kontroli str. 122-175/**.

W planie pomocy opracowanym dla dziecka pod poz. nr 14 w Wykazie dzieci w dniu 07 czerwca b.r., znajdowała się adnotacja, że *„rodzina nie jest objęta opieką asystenta ani pracownika socjalnego”* **/akta kontroli str. 176-181/**. Natomiast w planach tego wychowanka, sporządzonych 07 czerwca i 07 grudnia 2023 r. odnotowano, iż *„rodzina nie jest objęta opieką asystenta”* **/akta kontroli str. 182-195/**. Brak było potwierdzenia, że plany te zostały opracowane we współpracy z podmiotem organizującym pracę z rodziną.

Dyrektor w pisemnym wyjaśnieniu wskazał, że (...) *wychowawczynie dokonała wpisu, że rodzina nie jest objęta opieką asystenta rodziny i zapomniała dopisać również pracownika socjalnego. Pani [tu dane rodziny] nie współpracowała z MOPS w Olecku i w rezultacie została pozbawiona władzy rodzicielskiej”* **/akta kontroli str. 196-197/**.

Zespół inspektorów przyjął wyjaśnienia Dyrektora, bowiem brak współpracy rodziny z podmiotem organizującym pracę z rodziną, tj. z ośrodkiem pomocy społecznej, potwierdzała

dokumentacja, znajdująca się w teczce dziecka **/akta kontroli str. 198/**. W ramach bieżącego instruktażu wskazano na zasadność odnotowywania takiej informacji w planie pomocy.

Plany, za wyjątkiem sporządzonych dziecku pod poz. nr 11 w Wykazie dzieci (lat 5), które nie umiało jeszcze pisać, zawierały podpisy wychowanków, potwierdzające, że stosownie do okoliczności, rozwoju psychicznego i fizycznego, stanu zdrowia i stopnia dojrzałości dziecka, uwzględniono jego zdanie, co było zgodne z art. 4 a ustawy wrispz oraz § 15 ust. 2 rozporządzenia **/akta kontroli str. 122-195/**.

Stwierdzono, że we wszystkich planach pomocy, stosownie do zapisów § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, określono cele i działania krótkoterminowe i długoterminowe. Ponadto, w myśl przepisów § 15 ust. 3 pkt 2 rozporządzenia, plany pomocy zawierały również cel pracy z dzieckiem.

Analiza planów pomocy pozwala stwierdzić, że co do zasady były one spójne z diagnozami psychofizycznymi dzieci oraz opinią/orzeczeniem poradni psychologiczno-pedagogicznej, bowiem zawierały wskazania ujęte w tych dokumentach. Wyjątek stanowią wskazania dotyczące udziału w zajęciach korekcyjno-kompensacyjnych oraz zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, ujęte w diagnozie dziecka pod poz. nr 2 w Wykazie dzieci, a nie uwzględnione w jego planie pomocy **/akta kontroli str. 102-104, 122-133/**.

Dyrektor Jednostki wyjaśniając powyższe, wskazał, iż „(...) w *planie pomocy dziecku u* [tu dane wychowanka pod poz. nr 2 w Wykazie dzieci] w *działaniach krótkoterminowych zostały zaplanowane zajęcia z pedagogiem placówki, nie został tylko doprecyzowany rodzaj zajęć. Pani pedagog jest twórcą diagnozy psychofizycznej i prowadzi z* [tu dane dziecka pod poz. nr 2 w Wykazie dzieci] *zajęcia kompensacyjno-wyrównawcze oraz zajęcia rozwijające jego kompetencje emocjonalno-społeczne*” **/akta kontroli str. 199-200/**.

Ustalono ponadto, że w planie pomocy, opracowanym w dniu 7 czerwca 2023 r. dziecku pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci, nie uwzględniono jego udziału w zajęciach z pedagogiem, rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, zgodnie z ustaleniami dokonanymi podczas okresowej oceny sytuacji dziecka (w zakresie modyfikacji planu pomocy), która odbyła się 7 czerwca 2023 r. **/akta kontroli str. 140-145, 343-344/**.

Dyrektor wyjaśnił, iż w tym przypadku również w planie pomocy ujęto zajęcia z pedagogiem i psychologiem placówki (bez doprecyzowania ich rodzaju). Dyrektor wskazał ponadto, że dziecko uczestniczyło w zajęciach rozwijających kompetencje emocjonalno-społeczne, które były prowadzone przez pedagoga **/akta kontroli str. 199-200/**.

Kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora w powyższych kwestiach. Jednak w bieżącym instruktażu wskazano na zasadność doprecyzowywania zapisów w planie pomocy, aby nie budziły one wątpliwości co do rodzaju zajęć, w jakich dziecko będzie uczestniczyć.

Zgodnie z § 15 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia, w planie pomocy określa się m.in. przebieg procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia.

Analiza planów pomocy, opracowanych:

- w dniu 07 grudnia 2023 r. dla dziecka pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci, lat 17 **/akta kontroli str. 146-151/**,
- w dniu 07 czerwca 2023 r. dla wychowanka pod poz. nr 14 w Wykazie dzieci, lat 17 **/akta kontroli str. 189-195/**,

wykazała, iż nie uwzględniono w nich kwestii dotyczących wskazania opiekuna usamodzielnienia.

Ponadto w planie pomocy wychowanki pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci, lat 17, który został opracowany 07 czerwca 2024 r., nie ujęto działań obejmujących opracowanie IPU **/akta kontroli str. 134-139/**.

Dyrektor poinformował, że „(...) *brak uwzględnienia w planie pomocy dziecka kwestii wskazania opiekuna usamodzielnienia jest przeoczeniem wychowawcy prowadzącego proces wychowawczy* [tu dane wychowanków poz. nr 6 i 14 w Wykazie dzieci], *gdyż formalności związane z procesem usamodzielnienia, tj. wskazanie opiekuna i sporządzenia programu usamodzielnienia należą do obowiązków pracownika socjalnego (...)*” **/akta kontroli str. 199-200/**. Dyrektor wskazał ponadto, iż wychowanka pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci „(...) *dokonała wyboru opiekuna usamodzielnienia i ma sporządzony indywidualny program usamodzielnienia*” **akta kontroli str. 199-200/**. Natomiast w przypadku wychowanka pod poz. 14 w Wykazie dzieci Dyrektor Placówki podał, że dokonał on „(...) *wyboru opiekuna usamodzielnienia. Wychowawczyni została zobowiązana do zaplanowania w planie pomocy* [tu dane wychowanka poz. nr 14 w Wykazie dzieci] *działań związanych ze sporządzeniem indywidualnego programu usamodzielnienia*” **/akta kontroli str. 199-200/**.

Biorąc pod uwagę fakt, że wychowankowie, o których mowa powyżej, dopełnili obowiązku wskazania opiekuna usamodzielnienia, a jeden z nich również opracowania IPU, zgodnie z obowiązującymi przepisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, Dyrektorowi kontrolowanej Jednostki udzielono bieżącego instruktażu, wskazując na zasadność uwzględniania w planach pomocy dzieci, które niebawem osiągną wiek 17 lat, kwestii związanych z przebiegiem procesu przygotowania dziecka do usamodzielnienia (w tym wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia czy tworzenia koncepcji IPU).

Analiza planów wykazała, że co do zasady cele i działania, ujęte w planach pomocy były zindywidualizowane. W planach uwzględniano kwestię rozwoju pasji i zainteresowań dzieci. Z przedłożonych informacji wynika, że pięcioro wychowanków uczestniczy w treningach piłki ręcznej, jedno dziecko w treningach piłki nożnej, natomiast jedna wychowanka uczęszcza na zajęcia z gimnastyki artystycznej **/akta kontroli str. 94-95/**.

W analizowanych planach uwzględniono także działania na rzecz utrzymywania kontaktów z rodziną i innymi osobami bliskimi.

Dokumentacja prowadzona w Placówce, tj.: *Księga zajęć wychowawczych i przekazywania dyżurów*, *Karty podawania leków*, karty pobytu oraz *Karty udziału w zajęciach specjalistycznych*, prowadzone przez pedagoga i psychologa, odzwierciedlały realizację planów pomocy **/akta kontroli str. 201-207/**. Realizację założeń ujętych w planach, dotyczących kontaktów dzieci z rodziną i osobami bliskimi, dokumentowano także w kartach pn. *Kontakty z rodziną i osobami bliskimi dziecka*, prowadzonych dziecku lub rodzeństwu (jeśli przebywało razem w Placówce) oraz oświadczenia osób (przejmujących opiekę nad dzieckiem w trakcie urlopowania go z Placówki) o zapewnieniu mu odpowiedniej opieki, bezpieczeństwa i poszanowania jego godności **/akta kontroli str. 208-210/**.

▪ **prorowadzenie kart udziału w zajęciach specjalistycznych oraz sporządzanie arkuszy badań i obserwacji**

Ustalono, że w okresie podlegającym kontroli, w myśl § 17 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, pedagog oraz psycholog sporządzali karty udziału w zajęciach specjalistycznych dzieciom, które obejmowali

swoim wsparciem. Karty te zawierały: dane dziecka, datę zajęć, temat, opis zajęć oraz podpis osoby prowadzącej zajęcia **/akta kontroli str. 201-207/**.

Każdemu dziecku, którego dokumentację analizowano, zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia, psycholog oraz pedagog prowadzili arkusze badań i obserwacji psychologicznych oraz pedagogicznych, które zawierały: datę, treść obserwacji oraz podpis osoby dokonującej wpisu **/akta kontroli str. 211-216/**.

Dokumentacja prowadzona przez pedagoga oraz psychologa odzwierciedlała m.in. prowadzoną pracę wychowawczą w Domu nr 5 oraz realizację działań Placówki w kontekście wsparcia opieką specjalistyczną.

▪ **prowadzenie kart pobytu**

Zgodnie z § 17 ust. 1 rozporządzenia, każdemu dziecku w placówce opiekuńczo-wychowawczej prowadzi się kartę pobytu, która w myśl § 17 ust. 4 rozporządzenia, powinna być uzupełniana nie rzadziej niż co 2 tygodnie – w przypadku dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo-wychowawczego typu interwencyjnego, oraz nie rzadziej niż co miesiąc – w sytuacji dziecka umieszczonego w pozostałych formach instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Ustalono, iż w Jednostce, każdemu dziecku, którego dokumentację badano, prowadzono kartę pobytu, która była uzupełniana nie rzadziej niż co 2 tygodnie – w przypadku wychowanków, którzy byli umieszczeni na miejscach interwencyjnych oraz nie rzadziej niż co miesiąc – w pozostałych przypadkach **/akta kontroli str. 217-331/**.

Stwierdzono, że w przypadku dwojga dzieci (poz. nr 6 i 11 w Wykazie dzieci) nie we wszystkich kartach ujmowano informacje o samowolnym opuszczeniu placówki, stosownie do § 17 ust. 1 pkt. 2 lit. b rozporządzenia. Wskazane braki dotyczą:

- *dziecka pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci - karta pobytu prowadzona w styczniu, marcu i maju 2023 r. /akta kontroli str. 234-242/*,
- *dziecka pod poz. nr 11 w Wykazie dzieci - karta pobytu prowadzona od stycznia 2023 r. do stycznia 2024 r. oraz od marca do czerwca 2024 r. /akta kontroli str. 256-299, 302-309/*.

Dyrektor Jednostki wskazał, że „(...) *w kartach pobytu [tu dane dziecka pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci] wychowawca odnotowywał wszystkie samowolne oddalenia wychowanki. Natomiast w miesiącach, gdy [tu dane wychowanki pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci] nie opuszczała samowolnie placówki nie dokonywano zapisu o braku samowolnych oddaleń. Podobnie jest z zapisami w karcie pobytu [tu dane wychowanka pod poz. nr 11 w Wykazie dzieci], gdyż chłopiec nigdy samowolnie się nie oddalał z placówki. Po kontroli w Domu nr 1, na zebraniu wychowawcy zostali zobowiązani do dokonywania wpisów w kartach pobytu odnośnie braku samowolnych oddaleń i od września br. takie wpisy w kartach pobytu są dokonywane*” **/akta kontroli str. 332-333/**.

Biorąc pod uwagę fakt, że od września 2024 r. karty pobytu uzupełniano prawidłowo we wszystkich obszarach, kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora w powyższym zakresie i odstąpili od wydania zalecenia.

Analiza kart pobytu wykazała, że były one spójne z planami pomocy i odzwierciedlały realizację działań, ujętych w tych dokumentach.

Jednym z obszarów karty pobytu jest opis relacji dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi dziecku. Dyrektor poinformował, że „(...) *placówka umożliwia wychowankom kontakty z rodziną i osobami bliskimi w formie odwiedzin i spotkań w placówce jak i poza placówką (spacer, wyjście do*

miasta, na lody itp.). Dzieci kontaktują się również z najbliższymi poprzez media społecznościowe i rozmowy telefoniczne. Wychowankowie za zgodą dyrektora urlopowani są do rodziny, osób bliskich. Zapraszamy osoby bliskie na uroczystości i ważne wydarzenia w życiu dziecka, takie jak: urodziny, przyjęcie sakramentu komunii św., bierzmowania” **/akta kontroli str. 334-335/**.

Z informacji Dyrektora wynika, że „Wychowankowie obecnie przebywający w Domu nr 5 im. J. Korczaka w Olecku, w momencie przyjęcia do placówki, nie byli rozdzieleni z rodzeństwem. W placówce przebywają całe rodzeństwa” **/akta kontroli str. 334-335/**.

Podejmowane przez Placówkę działania na rzecz utrzymywania przez dzieci kontaktów z rodziną i osobami bliskimi, znajdują odzwierciedlenie w kartach pobytu **/akta kontroli str. 284-331/** oraz prowadzonej w Jednostce dokumentacji.

▪ **dokonywanie okresowej oceny sytuacji dziecka**

Przepisy art. 135 ustawy wrispsz wskazują, że w placówce opiekuńczo-wychowawczej zespół do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka ocenia sytuację umieszczonego w niej dziecka. Stosownie do art. 138 ust. 1 ustawy wrispsz zespół dokonuje okresowej oceny sytuacji dziecka w miarę potrzeb, nie rzadziej jednak niż co pół roku, a w przypadku dziecka w wieku poniżej 3 roku życia, nie rzadziej niż co 3 miesiące.

Ustalono, iż w badanym okresie posiedzenia zespołu odbyły się nie rzadziej niż co pół roku, tj. 07 czerwca i 07 grudnia 2023 r. oraz 07 czerwca 2024 r. (w Placówce nie przebywały dzieci poniżej 3 roku życia).

Osobowy skład zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka określają przepisy art. 137 ust. 1 ustawy wrispsz.

Analiza arkuszy pn. „Posiedzenie zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka” **/akta kontroli str. 337-356/** oraz list obecności **/akta kontroli str. 357-359/** wykazała, że w dniu 07 grudnia 2023 r. okresowa ocena wychowanków ujętych pod poz. nr 6, 11 i 14 w Wykazie dzieci, dokonana została bez obecności przedstawiciela ośrodka adopcyjnego **/akta kontroli str. 339-340, 345-346, 353-354, 358/**. Ponadto nie w każdym posiedzeniu zespołu uczestniczyli rodzice wychowanków, którzy nie byli pozbawieni praw rodzicielskich. Wyjątek stanowią posiedzenia, które odbyły się:

- 07 czerwca 2023 r., kiedy brał udział rodzic dziecka pod poz. nr 14 w Wykazie dzieci;
- 07 czerwca 2024 r., kiedy uczestniczyli rodzice wychowanka pod poz. nr 2 w Wykazie dzieci.

Dyrektor Jednostki poinformował, że wszystkie osoby wymienione w art. 137 ustawy wrispsz były zapraszane na posiedzenia zespołu, co znalazło potwierdzenie w dokumentacji przedłożonej do wglądu zespołowi inspektorów.

Ustalono, że w przypadku 1 dziecka [poz. nr 14 w Wykazie dzieci], w dniu 17 kwietnia 2024 r. miało miejsce również doraźne posiedzenie zespołu **/akta kontroli str. 336/**. Posiedzenie to odbyło się bez udziału przedstawiciela ośrodka adopcyjnego i przedstawiciela organizatora rodzinnej pieczy zastępczej, którzy nie zostali zaproszeni **/akta kontroli str. 336/**.

Dyrektor poinformował, że posiedzenie zespołu „(...) dotyczyło zaopiniowania zasadności umieszczenia wychowanka [tu dane dziecka pod poz. nr 14 w Wykazie dzieci] w rodzinie adopcyjnej w związku z pozbawieniem matki władzy rodzicielskiej. Wiedzę na temat aktualnej sytuacji chłopca mają członkowie zespołu uczestniczący bezpośrednio w jego procesie wychowawczym. Z art. 137 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nie wynika jednoznacznie, że na posiedzeniu

muszą być obecni wszyscy członkowie, którzy wchodzi w skład zespołu a obecność organizatora rodzinnej pieczy zastępczej nie miałaby istotnego znaczenia dla sprawy. Decyzja zespołu natomiast w formie opinii przekazywana jest do ośrodka adopcyjnego, w związku z czym uważałam, że obecność przedstawiciela powyższej instytucji nie jest konieczna” /akta kontroli str. 360-361/.

Okresowa ocena sytuacji dziecka, stanowi istotny element w pracy z wychowankiem i służy m.in. modyfikacji planu pomocy. Dokonanie oceny bez obecności wszystkich osób, zobowiązanych przepisami ustawy wrispsz do udziału w posiedzeniu zespołu, może mieć istotny wpływ na rzetelność oceny aktualnej sytuacji dziecka.

Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja obowiązujących przepisów w powyższym zakresie. Ujawniona nieprawidłowość skutkowałą brakiem dokonania oceny we wszystkich obszarach określonych w art. 136 ustawy wrispsz, co opisano w dalszej części niniejszego wystąpienia.

W arkuszach dotyczących ocen, co do zasady ujmowano wszystkie obszary wskazane w art. 136 ustawy wrispsz, w tym kwestie dotyczące konieczności modyfikowania planu pomocy dziecku **/akta kontroli str. 337-356/**. Wyjątek stanowi ocena wychowanka pod poz. nr 14 w Wykazie dzieci, dokonana w dniu 17 kwietnia 2024 r. podczas doraźnego posiedzenia zespołu **/akta kontroli str. 336/**. Analiza formularza, dotyczącego oceny wykazała, iż nie dokonano wówczas analizy stosowanych metod pracy z dzieckiem i rodziną oraz oceny: modyfikowania planu pomocy dziecku, monitorowania procedur adopcyjnych dziecka z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, możliwości powrotu dziecka do rodziny lub umieszczenia go w rodzinnej pieczy zastępczej, a także informowania sądu o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, przepisów ustawy o działalności leczniczej lub o pomocy społecznej, zgodnie z art. 136 pkt 5 ustawy wrispsz. Na posiedzeniu zespołu dokonano ustaleń dotyczących aktualnej sytuacji dziecka, w tym sytuacji rodzinnej oraz sformułowano opinię o zasadności umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej **/akta kontroli str. 336/**.

Dyrektor wyjaśniając powyższe wskazał, że „Podczas posiedzenia zespołu była dokonana ocena dziecka we wszystkich obszarach określonych w art. 136 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej w formie ustnej, natomiast zaopiniowanie zasadności umieszczenia wychowanka [tu dane dziecka pod poz. nr 14 z Wykazu dzieci] w rodzinie adopcyjnej w formie pisemnej” **/akta kontroli str. 360-361/**.

W ocenie kontrolujących opinia zespołu o zasadności przysposobienia dziecka winna być sporządzona w oparciu o pisemną analizę wszystkich obszarów, określonych w art. 136 ustawy wrispsz. Biorąc pod uwagę fakt, iż była to jednorazowa sytuacja, kontrolujący przyjęli wyjaśnienia Dyrektora w powyższej sprawie. Jednak w ramach bieżącego instruktażu wskazali na konieczność rzetelnego prowadzenia dokumentacji dotyczącej okresowej oceny.

Przepisy art. 4a ustawy wrispsz nakładają obowiązek wysłuchania dziecka, jeżeli jego wiek i stopień dojrzałości na to pozwalają, w szczególności przy dokonywaniu oceny jego sytuacji. Potwierdzeniem spełnienia tego obowiązku były podpisy wychowanków na arkuszach dotyczących okresowej oceny. Na pytanie zespołu inspektorów „czy zostałeś/teś zapoznany z wnioskami zespołu do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka”, 9 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej, a 2 dzieci odpowiedziało, że „nie wiem”.

5. planowanie pracy z wychowankiem usamodzielnianym

Zapisy art. 145 ust. 2 ustawy wrispsz wskazują, że osoba usamodzielniana co najmniej rok przed osiągnięciem przez nią pełnoletności wskazuje osobę, która podejmuje się pełnienia funkcji opiekuna usamodzielnienia oraz przedstawia pisemną zgodę tej osoby. Natomiast stosownie do art. 145 ust. 4 ustawy wrispsz osoba usamodzielniana, wraz z opiekunem usamodzielnienia, co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez nią pełnoletności, opracowuje indywidualny program usamodzielnienia (IPU).

Ustalono, że wychowankowie (pod poz. nr 6 i 14 w Wykazie dzieci) opiekuna usamodzielnienia wskazali w terminie, określonym w przepisach ustawy wrispsz, tj. co najmniej rok przed osiągnięciem przez nich pełnoletności, przedstawiając pisemną zgodę tej osoby **/akta kontroli str. 362-368/**.

W dokumentacji wychowanki pod poz. nr 6 w Wykazie dzieci, znajdowała się kserokopia IPU, który zgodnie z art. 145 ust. 4 ustawy wrispsz, został przesłany do powiatowego centrum pomocy rodzinie powiatu właściwego do ponoszenia wydatków na finansowanie pomocy na kontynuowanie i usamodzielnienie. IPU został opracowany co najmniej na miesiąc przed osiągnięciem przez osobę usamodzielnianą pełnoletności **/akta kontroli str. 369-379/**.

6. Jakość opieki zapewnianej przez Placówkę w ocenie dzieci

W ramach postępowania kontrolnego zespół inspektorów 26 listopada 2024 r. przeprowadził rozmowy kierowane z 12 obecnymi w Domu nr 5 wychowankami, w zakresie jakości opieki, zapewnianej w Placówce. Dwoje dzieci odmówiło rozmowy z kontrolującymi. Wyniki przeprowadzonych rozmów stanowią **akta kontroli str. 380-391**.

Podczas rozmów indywidualnych z zespołem inspektorów, wszyscy wychowankowie pozytywnie wypowiadali się na temat sprawowanej opieki oraz zaspakajania ich bieżących potrzeb. Jednogłośnie potwierdzili, że w Domu nr 5 czują się bezpiecznie. Wszyscy wskazali również, iż w Placówce umożliwia im się kontakty z rodziną i osobami bliskimi. Wychowankowie poinformowali, że mogą liczyć na pomoc wychowawców, którzy m.in. wspierają ich w rozwiązywaniu problemów, czy podejmowaniu działań.

Na pytanie kontrolujących, czy w Placówce podejmowane są działania mające na celu realizację planu pomocy dziecku, 8 wychowanków udzieliło odpowiedzi twierdzącej, 3 odpowiedziało - „*nie wiem*”, a 1 pełnoletnia wychowanka podała, że realizuje IPU i otrzymuje wsparcie wychowawców w tej kwestii.

Wychowankowie zapytani czy zostali zapoznani z wnioskami zespołu do spraw okresowej oceny oraz czy udzielono im wyjaśnień w tym zakresie, 9 z nich udzieliło odpowiedzi twierdzącej, a 2 dzieci wskazało - „*nie wiem*”. Biorąc powyższe pod uwagę, w ocenie zespołu inspektorów, zasadne jest, aby podczas rozmów z dziećmi omawiać i przypominać im kwestie ujęte w planach pomocy oraz decyzje podjęte na posiedzeniach zespołu.

7. Pozostałe ustalenia

W dniu 26 listopada 2024 r. zespół kontrolny przeprowadził oględziny Placówki, a z dokonanych ustaleń sporządził protokół, stanowiący **akta kontroli str. 392-393**.

W toku oględzin stwierdzono, że Placówka znajduje się na drugim piętrze trzykondygnacyjnego budynku i składa się z:

- 1 pokoju mieszkalnego 1-osobowego - zamieszkałego przez 1 dziecko,
- 1 pokoju mieszkalnego 2-osobowego - zamieszkałego przez 2 wychowanków,
- 1 pokoju mieszkalnego 3-osobowego - zamieszkałego przez 3 dzieci,

- 2 pokoi mieszkalnych 4-osobowych - zamieszkałych łącznie przez 8 wychowanków,
- przestronnego korytarza, na którym znajdują się komody oraz szafy,
- salonu wyposażonego m.in. w: rogowkę, fotele, ławę, telewizor, kącik komputerowy, stanowiącego jednocześnie miejsce spotkań i wypoczynku,
- kuchni z jadalnią, wyposażonej w stół z krzesłami, sprzęt AGD, naczynia i meble kuchenne, gdzie zapewniono odpowiednie warunki do przechowywania, obróbki żywności oraz przygotowywania posiłków, a także ich spożywania,
- toalety, w której znajdują się 3 wc, umywalka, a także miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych (z 2 pralkami i 1 suszarką elektryczną) oraz magazyn do przechowywania środków czystości,
- łazienki, w której znajdują się 3 kabiny prysznicowe i 3 umywalki.

W Placówce zapewniono wychowankom możliwość korzystania z łazienek w sposób zapewniający intymność i zgodność z zasadami higieny.

Wszyscy wychowankowie mają swoje łóżka, oraz przestrzeń do użytkowania, miejsce do przechowywania odzieży i miejsce do nauki. Pomieszczenia Domu nr 5 są zadbane, czyste i posiadają domowy charakter. Dostosowane są do potrzeb podopiecznych. Pokoje mieszkalne są właściwie oświetlone a ich powierzchnia zapewnia dzieciom swobodne korzystanie z wyposażenia.

Budynek, w którym znajduje się Placówka usytuowany jest na dużej, ogrodzonej nieruchomości gruntowej. Wychowankowie Domu nr 5, a także pozostałych 5 placówek, mają do dyspozycji: plac zabaw (wyposażony m.in. w: huśtawki, zjeżdżalnię, piaskownicę, bujaki), boisko, miejsce na grilla, palenisko ogrodowe. Ponadto w budynku położonym obok Placówki znajdują się: dwie sale gimnastyczne, siłownia oraz pracownia plastyczna, w których odbywają się zajęcia, organizowane m.in. dla podopiecznych Domu nr 5.

Kontrolowana Jednostka posiada warunki lokalowe zgodne z obowiązującymi standardami, określonymi w § 18 ust. 3 pkt 1-5 rozporządzenia.

8. Uwagi i wnioski

Ustalono, że indywidualna dokumentacja wychowanków prowadzona jest przez wychowawcę kierującego ich procesem wychowawczym. Na podkreślenie zasługuje fakt, iż dokumentacja w Placówce prowadzona jest w sposób przejrzysty i czytelny. Zawiera ona istotne informacje o funkcjonowaniu wychowanków oraz prowadzonej pracy opiekuńczo-wychowawczej.

Dokumentacja ta, co do zasady odzwierciedla realizację rocznego „*Planu działalności Domu nr 5 im. Janusza Korczaka w Olecku*”, oraz realizację planów pomocy dziecku.

Poddana kontroli dokumentacja czworga wychowanków pozwala stwierdzić, że wychowawcy kierujący ich procesem opiekuńczo-wychowawczym z zaangażowaniem wspierali wychowanków przygotowując ich do usamodzielnienia (3 dzieci) oraz podejmowali działania w kierunku umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej (1 dziecko).

9. Zalecenia pokontrolne

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, działając w oparciu o art. 197d ust. 1 ustawy wripsz, wnoszę o podjęcie przez Dyrektora, jako osobę odpowiedzialną za ich powstanie, stosownych działań, mających na celu ich wyeliminowanie oraz realizację następujących zaleceń:

1. Weryfikacji wychowawców w bazie danych Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym dokonywać zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami ustawy wrispz.
2. Podczas okresowej oceny sytuacji dziecka zapewniać pełen skład zespołu określony w art. 137 ust. 1 ustawy.
3. Wdrożyć instruktaż przekazany podczas kontroli.

Pouczenie

Kontrolowanej Jednostce przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego i/lub zawartych w nim zaleceń pokontrolnych na zasadach określonych w art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Termin na wniesienie zastrzeżeń wynosi 7 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego wraz z zaleceniami. W przypadku niezgłoszenia zastrzeżeń, proszę o poinformowanie Wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia.

Podstawa prawna:

- art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- § 14 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 roku w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. 2015 poz. 1477).

Z up. WOJEWODY WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

Piotr Duda

ZASTĘPCA DYREKTORA

Wydziału Polityki Społecznej

Katarzyna Stefanowska - *główny specjalista*

Agnieszka Brzozowska - *główny specjalista*